

Nya sätt att beskriva och klassificera kommunikation vid CP



Regionhabiliteringen
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus
Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Talförmåga

- Talförmåga varierade med motorisk förmåga, typ av CP och kognitiv nivå 16% talar inte eller är svåra att förstå
 - Sigurdardottir, Island
- Talförmåga påverkad eller saknades hos minst en tredjedel 28% talar inte eller är svåra att förstå
 - Andersen, Norge
- Talförmåga påverkad eller saknades hos hälften, och varierade med motorisk förmåga, typ av CP och kognitiv nivå
 - Himmelmann, Sverige
- Talförmåga varierar med timing av hjärnskadan
 - Nordberg, Miniscalco, Lohmander och Himmelmann
 - Himmelmann, Lindh, Hidecker



Kommunikation i ICF-CY

Skiljer på *mottagande av budskap* och *produktion (sändande) av budskap*

Båda aktiviteterna är beroende av funktioner som kan vara nedsatta hos personer med cerebral pares.

Klassifikationer av funktion vid cerebral pares

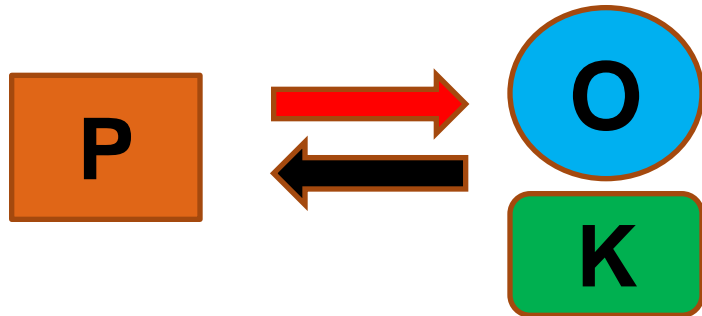
- Gross Motor Function Classification System (GMFCS)
- Manual Ability Classification System (MACS)
- Communication Function Classification System (CFCS)



Communication Function Classification System (CFCS) for Individuals with Cerebral Palsy



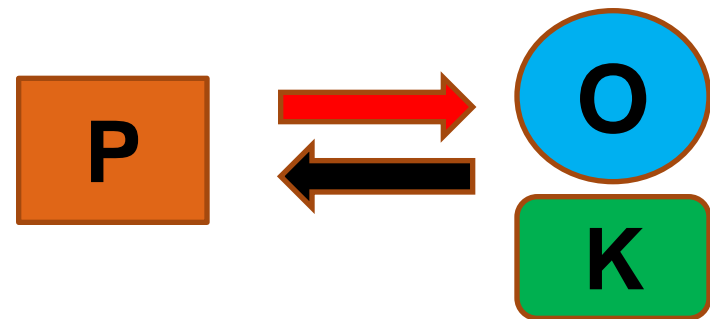
Mary Jo Cooley Hidecker (Michigan State University and University of Central Arkansas), Ken Chester (Michigan State University), Ray Kent (University of Wisconsin–Madison), Peter Rosenbaum (McMaster University) and Nigel Paneth (Michigan State University).



- Värderar kommunikationen som helhet, både sändning och mottagning av budskap.
- Fem nivåer
- CFCS – SCPE 5 nivåer, men nivå II och IV har a,b,c .

CFCS nivå	Beskrivning
I	Effektiv sändare och mottagare med okända och kända partners
II	Effektiv med långsammare sändare och/eller mottagare med okända och/eller kända partners
III	Effektiv sändare och mottagare med kända partners
IV	Inkonsekvent sändare och/eller mottagare med kända partners
V	Sällan effektiv sändare och mottagare ens med kända partners

CFCS nivå I



I. Effektiv sändare och mottagare med okända och kända partners.

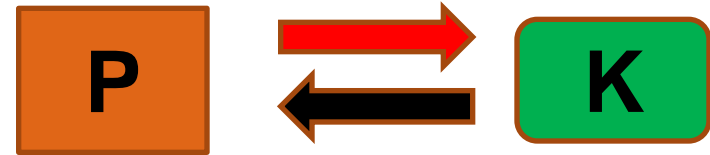
Personen **alternerar** självständigt mellan **sändar- och mottagarrollen** med de flesta personer i de flesta omgivningar. Kommunikationen sker med **lätthet** och med ett **bekvämt tempo** med både **kända och okända samtalspartners**. Missförstånd i kommunikationen repareras snabbt och påverkar inte den övergripande effektiviteten i personens kommunikation.

CFCS nivå II



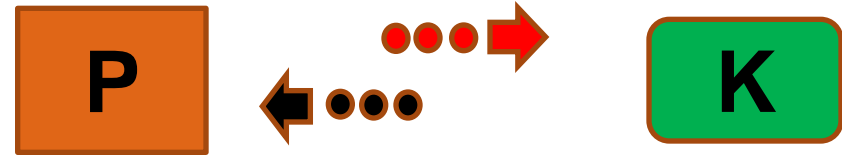
- II. **Effektiv med långsammare sändare och/eller mottagare med okända och/eller kända partners.** Personen **alternerar självständigt mellan sändar- och mottagarrollen** med de flesta personer i de flesta omgivningar, men **samtalstempot är långsamt** och kan försvåra kommunikationsutbytet. a) Personen kan behöva extra tid för att utforma och förstå budskap b) Personen kan behöva extra tid för att förstå budskap, men är en effektiv sändare av budskap c) Personen kan behöva extra tid för att utforma budskap och/eller reparera missförstånd. Missförstånd i kommunikationen repareras ofta och påverkar inte de slutliga effektiviteten i personens kommunikation med både **okända och kända partners**. Personen är en effektiv mottagare av budskap.

CFCS nivå III



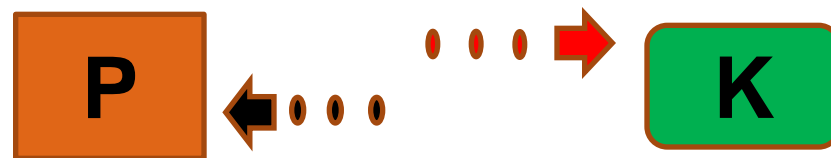
III. Effektiv sändare och mottagare med kända partners. Personen **alternerar** mellan sändar- och mottagarrollerna med **kända** (men inte okända) partners. Kommunikationen är **inte konsekvent effektiv** med **de flesta okända partners**, men är **vanligen effektiv** med **kända partners**.

CFCS nivå IV



IV. Inkonsekvent sändare och/eller mottagare med kända partners. Personen alternerar inte konsekvent mellan sändar- och mottagarroll. Denna ojämnhet kan ses hos olika typer av kommunikatörer, inklusive a) en ibland effektiv sändare och mottagare; b) en effektiv sändare men begränsad mottagare; c) begränsad sändare men effektiv mottagare. Kommunikationen är **ibland effektiv med kända partners**.

CFCS nivå V



V. Sällan effektiv sändare och mottagare ens med kända partners. Personen är begränsad både som **sändare och mottagare**. Personens kommunikation är svår för de flesta att förstå. Personen verkar ha begränsad förståelse för budskap från de flesta. Kommunikationen är **sällan effektiv ens med kända partners**.

Communication Function Classification System (CFCFS)

Klassifikation av kommunikation för personer med cerebral pares

I. Effektiv sändare och mottagare med okända och kända partners.

Personen utformare självständigt sändare- och mottagarrollen med de flesta personer i de flesta omgivningar. Kommunikationen sker med lätthet och med ett bekant tempo med både kända och okända sändarepartnere. Missförstånd i kommunikationen regelbundet snabbt och påverkar inte den övergripande effektiviteten i personens kommunikation.

II. Effektiv med långsammare sändare och/eller mottagare med okända och/eller kända partners.

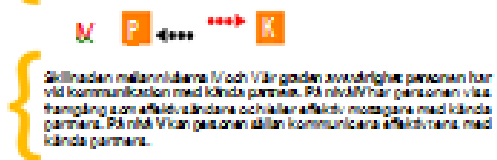
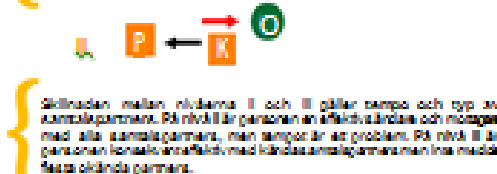
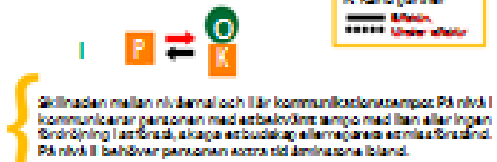
Personen utformare självständigt mellan sändare- och mottagarrollen med de flesta personer i de flesta omgivningar, men sändartempot är långsamt och kan försvåra kommunikationsbytet. a) Personen kan behöva extra tid för att utforma och förstå budskap b) Personen kan behöva extra tid för att förstå budskap, men är en effektiv sändare av budskap c) Personen kan behöva extra tid för att utforma budskap och/eller regelbundet missförstånd. Missförstånd i kommunikationen regelbundet ofta och påverkar inte de slutliga effektiviteten i personens kommunikation med både okända och kända partners. Personen är en effektiv mottagare av budskap.

III. Effektiv sändare och mottagare med kända partners. Personen utformare mellan sändare- och mottagarrollerna med kända (men inte okända) partners. Kommunikationen är inte konsekvent effektiv med de flesta okända partners, men är vanligen effektiv med kända partners.

IV. Inkonsekvent sändare och/eller mottagare med kända partners. Personen utformare sändare- och/eller mottagarrollen. Denna ojämförlighet kan ses hos olika typer av kommunikationer, inklusive a) en bland effektiv sändare och mottagare; b) en effektiv sändare men begränsad mottagare; c) begränsad sändare men effektiv mottagare. Kommunikationen är ibland effektiv med kända partners.

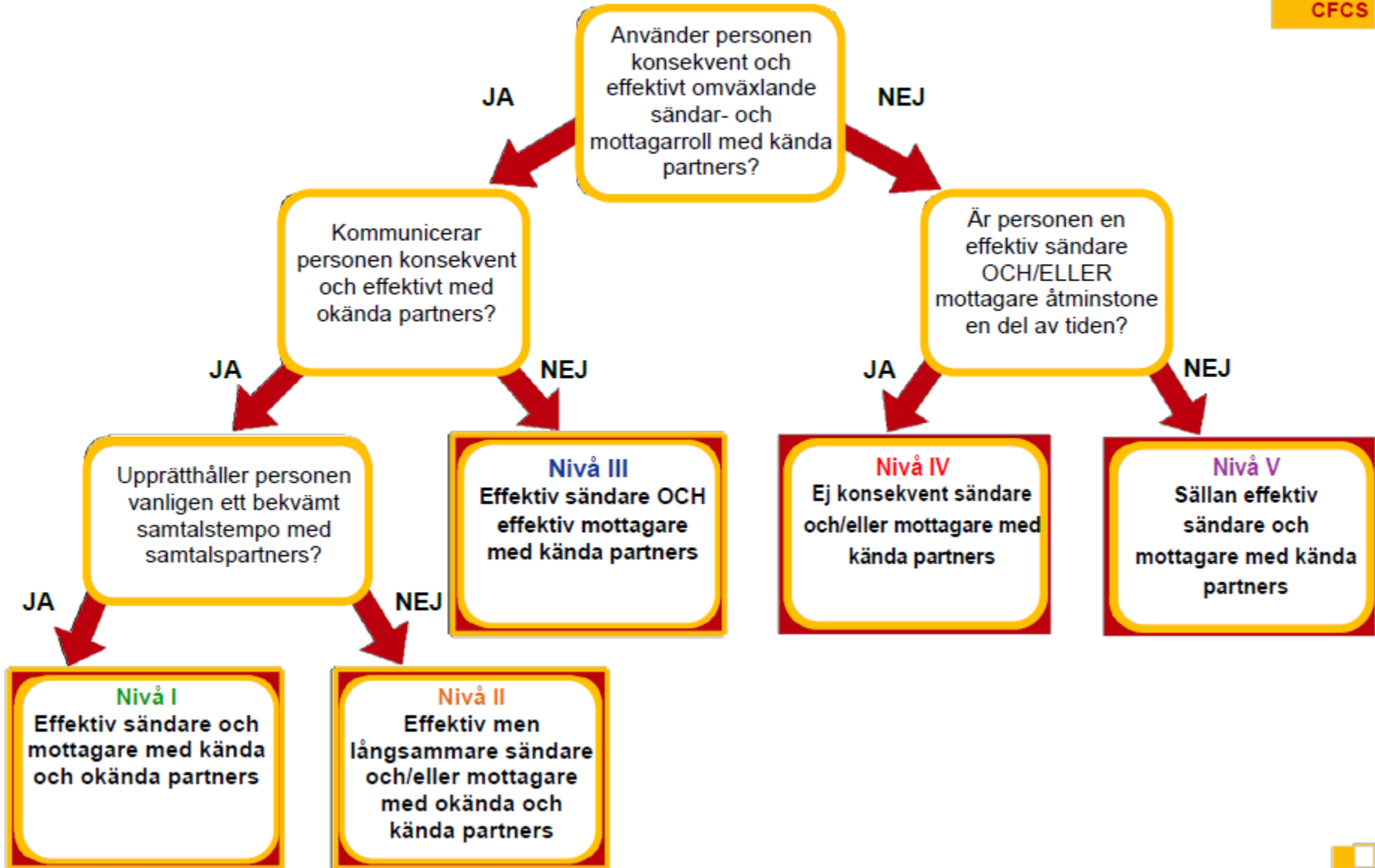
V. Sällan effektiv sändare och mottagare ens med kända partners. Personen är begränsad både som sändare och mottagare. Personens kommunikation är sällan effektiv. Personen verkar ha begränsad förmåga för budskap från de flesta. Kommunikationen är sällan effektiv ens med kända partners.

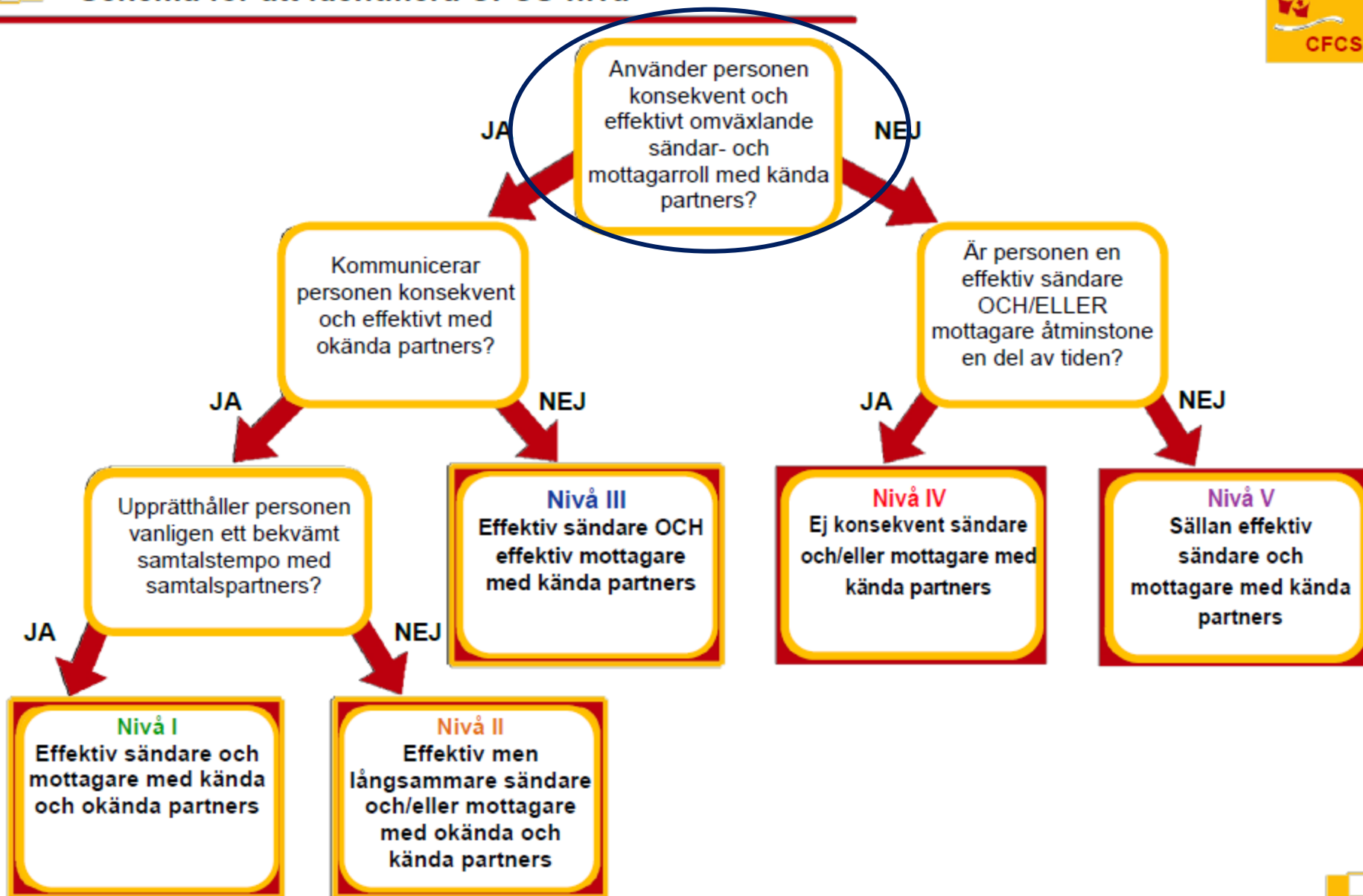
Nyckel
 P Person med CP
 O Okänd partner
 K Känd partner
 → Utformare
 ← Mottagare





Schema för att identifiera CFCS-nivå





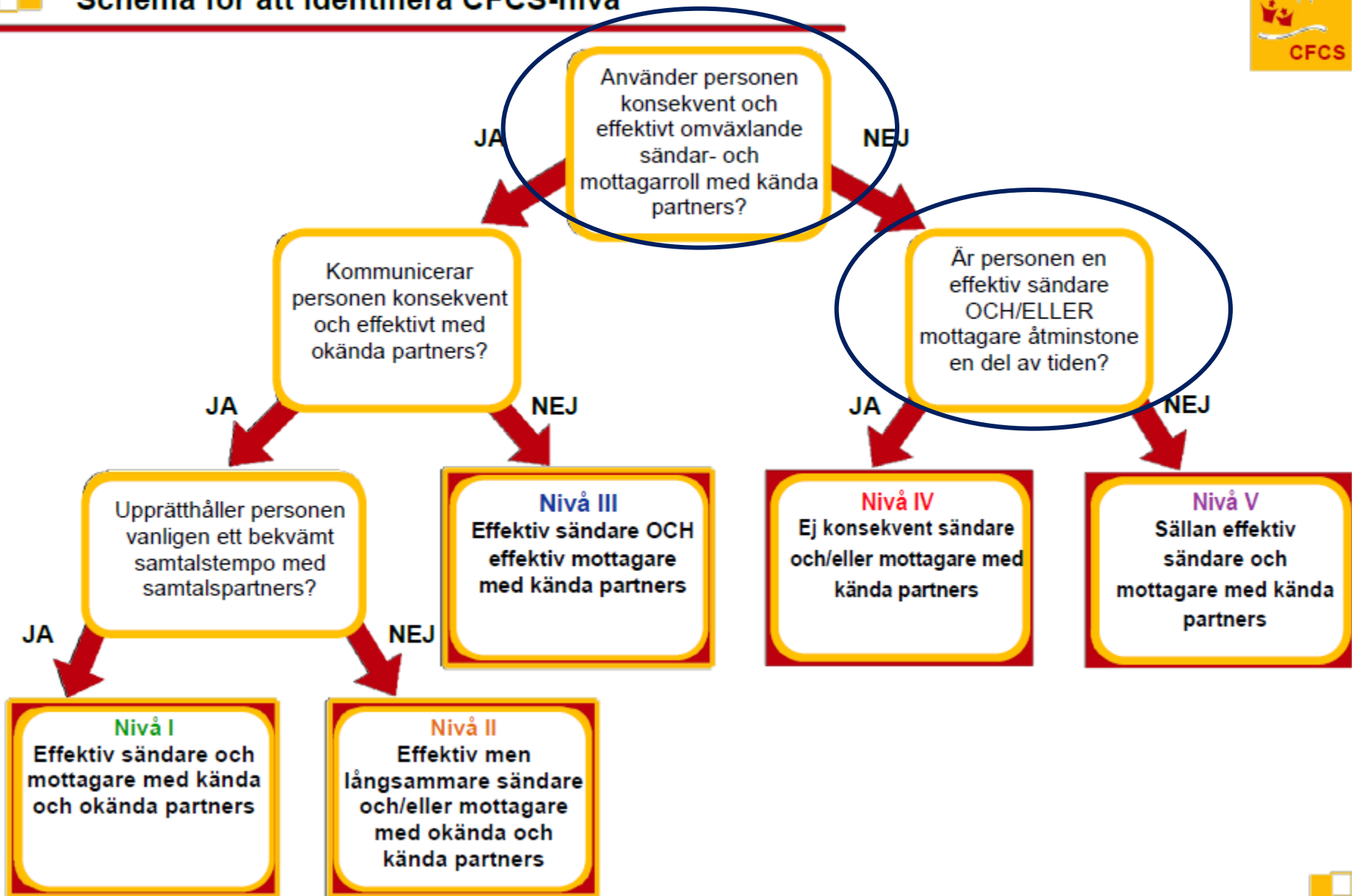
Är personen en effektiv sändare och mottagare med kända partners?

- JA: Skilj på I, II och III

- **NEJ**: Skilj på IV och V



Schema för att identifiera CFCS-nivå

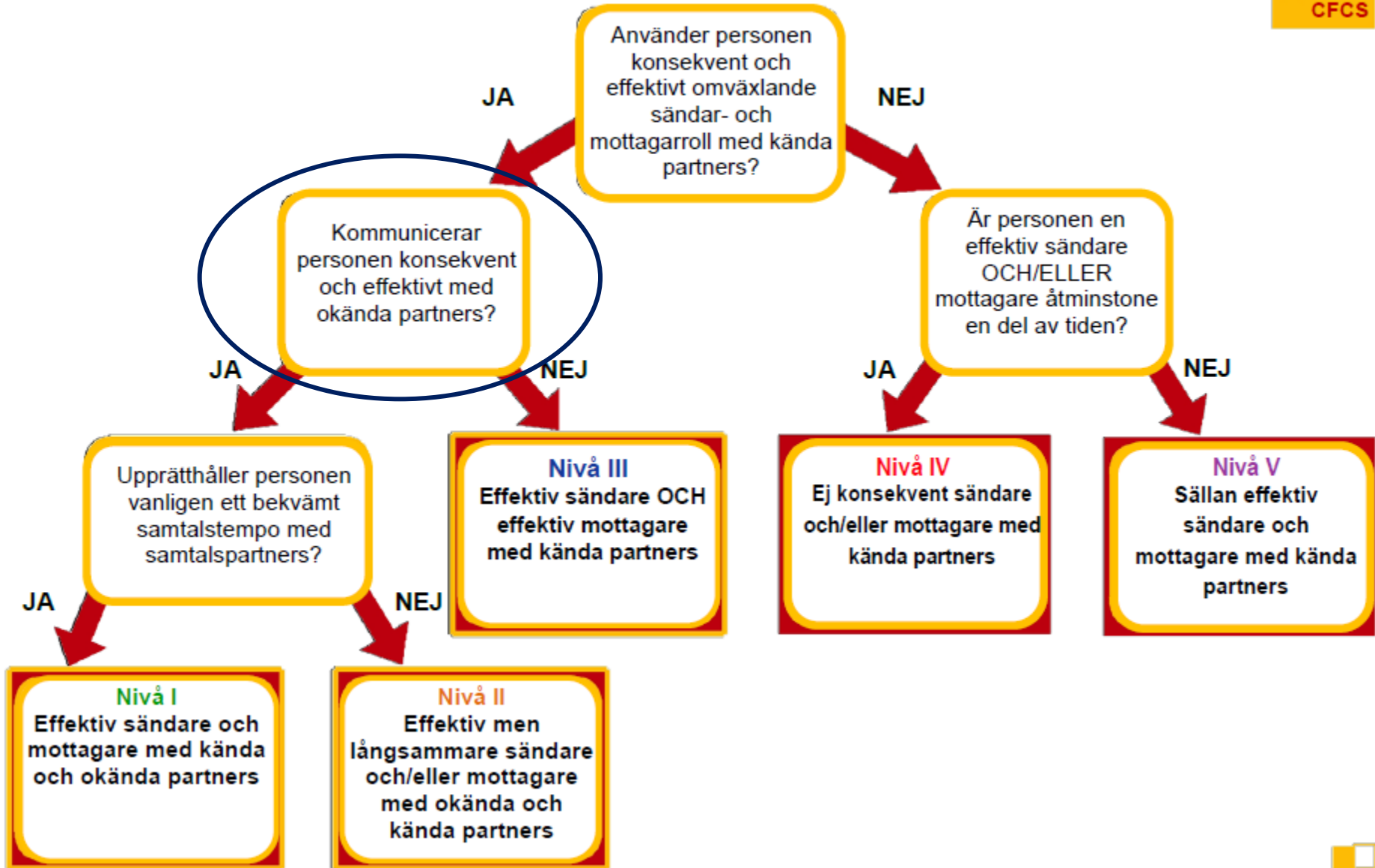


Är personen en effektiv sändare och/eller mottagare åtminstone en del av tiden

- Skilj mellan IV och V:
- JA: IV
- NEJ: V



Schema för att identifiera CFCS-nivå

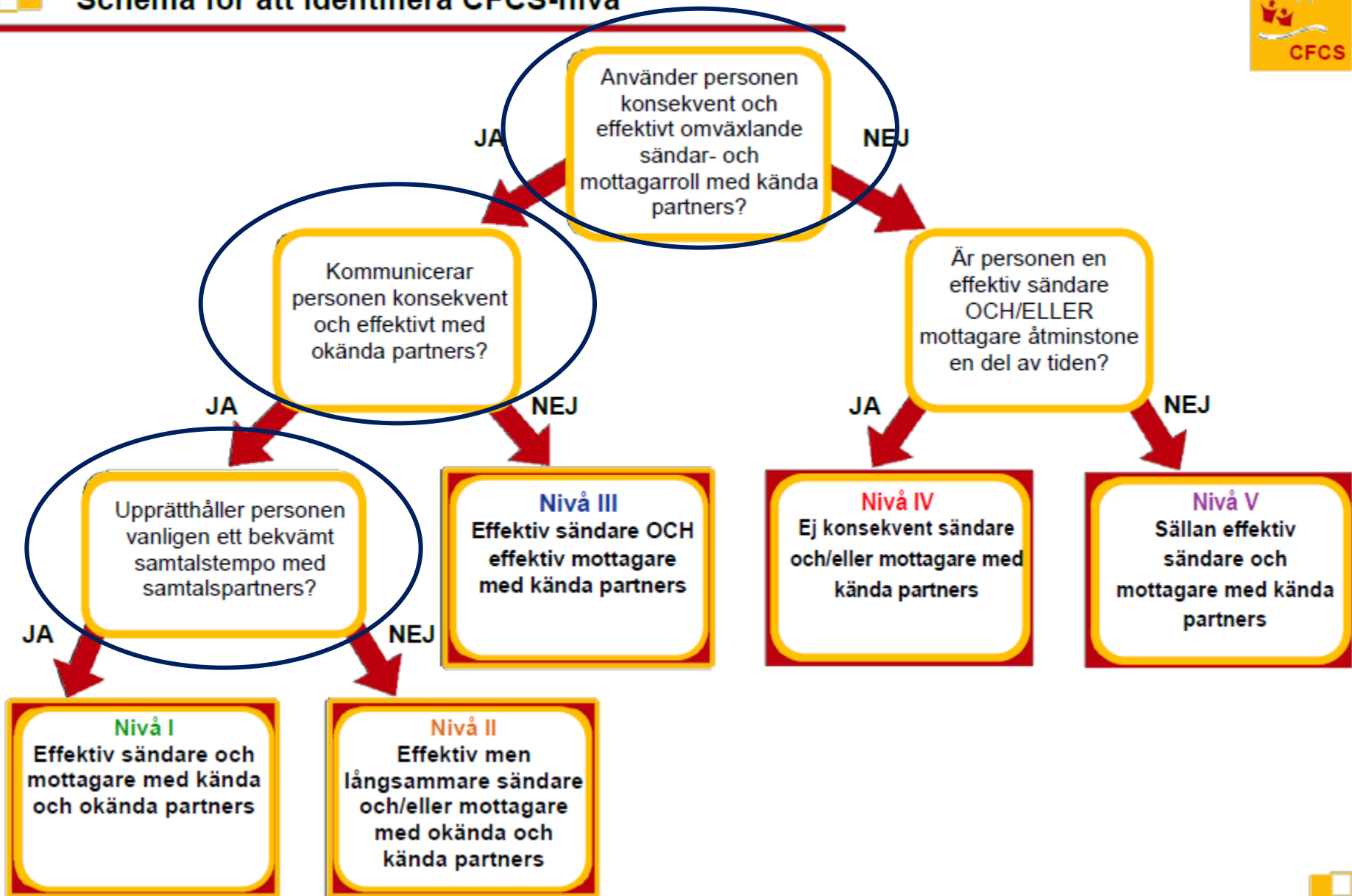


Kommunicerar personen konsekvent och effektivt med **okända** partners

- Skilj mellan nivå I, II och III
- **JA**: Gå till nästa fråga (om kommunikationstempo)
- **NEJ**: Nivå III



Schema för att identifiera CFCS-nivå



Upprätthållerpersonen vanligen ett bekvämt samtalstempo med samtalspartners

- Skilj mellan nivå I och II
- **JA:** Nivå I
- **NEJ:** Nivå II

Vardagskommunikation!

- Rekommendation: Klassificera tillsammans med familjen om möjligt
- Kommunikationen ska klassificeras efter den nuvarande funktionsnivån, kronologisk ålder ska **inte** vägas in

Exempel

- En 1,5 år gammal med åldersadekvat kommunikationsförmåga CFCS nivå?
- En 4-åring med åldersadekvat kommunikationsförmåga CFCS nivå?

Exempel

- En 1,5 år gammal med åldersadekvat kommunikationsförmåga CFCS nivå **IV**
- En 4-åring med åldersadekvat kommunikationsförmåga CFCS nivå **I**

Vanliga frågor I

- Vem kan använd CFCS?
- Vad menas med vardagskommunikation?
- Tar CFCS hänsyn till funktionsnedsättningar?
- Vad menas med ett bekvämt kommunikationstempo?

Vanliga frågor II

- Är bekvämt tempo beroende av kommunikationsmetoden?
- Hur bedöms AKK vid CFCS?
- Tar CFCS hänsyn till förståelighet?

Utvärdering av tre klassifikationer för kommunikation



Viking Speech Scale (2010)

**Communication Function Classification System,
CFCS (2010)**

Functional Communication Classification System,
FCCS (2009)



CFCS

- Ganska god samstämmighet, kappavärde 0.7-0.8, ICC >0.95, men ändå inte helt lätt
- 58% av logopederna tyckte CFCS var mycket lätt/lätt att använda, 55% av föräldrarna
- Men CFCS missförstods ibland

Kommunikation hos barn med CP i Västsverige



68 barn och ungdomar födda
1991-1997

20% av alla med spastisk och
dyskinetisk CP i dessa årskullar i
området

35/68 använde tal



Samband CFCS och andra funktioner

- Grovmotorisk förmåga
- Handfunktion
- Kognition
- Typ av CP
- Neuroimaging
- Kommunikationsmetod

tack



GÖTEBORGS
UNIVERSITET



VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

Regionhabiliteringen
DROTTNING SILVIAS BARN- OCH UNGDOMSSJUKHUS